

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRENME STİLLERİ İLE ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN LEARNING STYLES AND CRITICAL THINKING TENDENCIES OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES

Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI¹

Berna ŞAMAN²

Başvuru Tarihi: 28.06.2019

Yayına Kabul Tarihi: 02.12.2019

DOI: 10.21764/maeuefd. 584183

(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde 1. ve 4. sınıfa kayıtlı 111 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri ile California Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği (CCTDI) kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22 paket programında frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, Mann-Whitney U testi ve Spearman korelasyon katsayısı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sırasıyla en fazla ayrıştıran ve özümseyen öğrenme stiline sahip oldukları belirlenmiştir. Adayların eleştirel düşünme eğilimleri ortanın biraz üstünde yüksek düzeydedir. Adaylar eleştirel düşünme eğilimi ölçeğinde en yüksek puanı açık fikirlilik alt ölçeğinden almışlardır. Adayların eleştirel düşünme eğilimleri ve öğrenme stilleri cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasında da anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Elde edilen bulgulara göre çalışmanın sonunda öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler öğretmen adayları, öğrenme stilleri, eleştirel düşünme eğilimi, korelasyon analizi

Abstract: In this study, the relationship between learning styles and critical thinking tendencies of social studies teacher candidates was investigated. The sample of the study is composed of 111 teacher candidates at social studies teacher education programme in Muğla Sıtkı Koçman University. It is a descriptive study in relational survey model. Kolb Learning Styles Inventory and California Critical Thinking Tendency Scale (CCTDI) were used as data collection tools. The data were analyzed through, Mann-Whitney U test and Spearman correlation analyses with SPSS 22 package program and, frequency, percentage, arithmetic average and standard deviation is presented as well. According to the findings of the study, it was determined that most of the social studies teacher candidates had converging and assimilating learning styles. Critical thinking tendencies of candidates are slightly higher than average. Candidates received the highest score from the open-minded subscale in the critical thinking disposition scale. Critical thinking tendencies and learning styles of the candidates do not differ significantly according to gender and class level variables. In addition, no significant relationship was found between the learning styles of social studies teacher candidates and their critical thinking tendencies. According to the results of the study, various suggestions were made.

Keywords: Social studies teacher candidates, learning styles, critical thinking disposition, correlation analysis

¹ Doç. Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, aytenkiris@mu.edu.tr ORCID NO: 0000-0002-7721-0853

² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, bernasaman@posta.mu.edu.tr ORCID NO: 0000-0002-8812-6980

Giriş

Eğitim ortamında öğrenme ve düşünmenin nasıl gerçekleştiği, bu yönde yapılabilecek uygulamalar eğitim araştırmalarında temel gündem maddeleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin öğrenme ve düşünme süreçlerine yönelik öğrenme stillerinin farkında olmak ve eleştirel düşünme anlayışlarını ortaya çıkarmak akademik başarısının artırılması yönünde de önemli bir adımdır. Beşoluk ve Önder'e (2010) göre öğretmenler kendi öğrendikleri gibi öğretme eğilimindedir. Bundan dolayı öğretmen adaylarının eğitimin niteliklerini ilgilendiren eleştirel düşünme, öğrenme stilleri, problem çözme becerileri vb. gibi bireysel olarak farklılık gösterebilen özellikleri bilmeleri, bu özelliklerin öneminin farkında olmaları ve meslek hayatlarında kendi kişisel özelliklerinden olabildiğince az etkilenerek eğitim düzenlemeleri konusunda bilgi ve beceri sahibi olmaları önemlidir. Ayrıca hem öğrenme stilleri hem de eleştirel düşünme eğilimleri süreklilik gerektirdiğinden sınıf ortamında her iki boyutu belirleyerek bu yönde etkinlikler gerçekleştirmek gereklidir. Bu çalışmada öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çerçevede öncelikle öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme kavramları irdelenmiştir.

Öğrenme stilleri

İlk defa Rita Dunn (1960) tarafından ortaya atılan öğrenme stilleri konusunda günümüze kadar birçok araştırmacı tarafından 'Dunn ve Dunn Öğrenme Stilleri (1974)', 'Felder-Silverman Öğrenme Stilleri (1988)', 'Grasha ve Reichmann Öğrenme Stilleri (1974)', 'Gregorc Öğrenme Stilleri (1982)', 'Kolb Öğrenme Stilleri (1984)' gibi farklı modeller ve sınıflamalar yapılmıştır (Arseven, 2016). Kişilere göre farklılık gösteren öğrenme stilleri, bireyin yeni karşılaştığı bilgiyi fark etmesiyle başlayıp, bilgi edinme ve işleme süreciyle devam eder (Bozkurt ve Aydoğdu, 2009). Öğrenme stilleri öğrencilerin bilgiyi edinirken akranlarıyla işbirliği içerisinde öğrenme sürecine katılma becerilerini etkileyen bireysel özelliklerdir. Kolb (1988) ise; öğrenme stilini, bireylerin bilgiyi edinme ve zihinde işleme sürecinde kişisel olarak tercih ettikleri yöntem olarak tanımlamaktadır (Dikmen, Tuncer & Şimşek, 2018).

Deneyimsel öğrenme kuramına dayanan Kolb öğrenme stilleri modeline göre öğrenme kişinin çevresiyle olan etkileşimi ile ilgilidir. Bu bağlamda Kolb, somut deneyim, yansıtıcı gözlem, soyut kavramsallaştırma ve aktif deneyim olmak üzere toplam dört öğrenme yolu belirtmektedir (Evin Gencil, 2007). Kolb tarafından özümseyen, değiştiren, yerleştiren ve

ayrıştıran adı verilen stiller bu dört ana öğrenme yolunun bileşenlerinden oluşmaktadır (Kolb & Kolb, 2005). Bu stiller ve ifade ettiği anlamlar şu şekildedir:

Özümseyen öğrenme stili: Soyut kavramsallaştırma ve yansıtıcı gözlem öğrenme alanlarının bileşenleriyle oluşmaktadır. Bu stile sahip bireyler dinleyerek ve izleyerek öğrenirler, daha çok fikirlerle ve soyut kavramlarla ilgilenirler.

Değiştiren öğrenme stili: Yansıtıcı gözlem ve somut deneyim öğrenme alanlarının bileşenleriyle oluşmaktadır. Bu stildeki bireyler beyin fırtınası gibi farklı fikirlerin üretilmesini gerektiren durumlarda başarılı olurlar. Açık fikirli insanlardır, gruplar halinde çalışmayı tercih ederler

Ayrıştıran öğrenme stili: Bu öğrenme stiline sahip bireyler, soyut kavramsallaştırma ve aktif deneyim öğrenme yollarını kullanırlar. Problem çözme, karar verme, mantıklı çözümlenme ve yaparak öğrenme bu stile sahip kişilerin belli özellikleridir.

Yerleştiren öğrenme stili: Somut deneyim ve aktif deneyim öğrenme biçimlerinin bileşeni olarak ifade edilir. Bu bireyler daha önceki deneyimlerinden yararlanarak, sorunları etkin biçimde çözerler. Risk alan, yeniliklere açık, değişikliklere kolay uyum sağlayan bireylerdir (Kolb ve Kolb, 2005).

Eleştirel düşünme

Fisher (1995) eleştirel düşünmeyi; bireyin geçmiş yaşantıları, bilgileri, farklı fikir ve görüşleri inceledikten sonra dengeli bir yargıya ulaşma süreci olarak tanımlamıştır (Doğanay, 2016). Eleştirel düşünme öğretilen ve geliştirilebilen bir beceridir. Ayrıca bu düşünme biçiminde bireylerin eleştirel düşünmeye karşı istekli olmaları anlamına gelen eğilim kavramı da diğer bir önemli bileşendir. Halpern'e (1999) göre eleştirel düşünme öğretiminin, öğrencilerin düşünme eğilimlerini de ele alması gerekir. Bireylerin becerilerini kullanma eğiliminde olmadığı durumlarda beceri öğretimi yeterli değildir. Çünkü gerekli eğilimlere sahip olmayan bireyler var olan becerilerini yeteri kadar kullanamayabilirler.

Sosyal bilgiler dersi Sosyal Bilimlerin ilköğretim - ortaokul düzeyine yansımış ve öğrencilerin bilimsel bilgi ile vatandaşlık algılarını geliştirmeyi destekleyen bir derstir. Dersin amaçları arasında demokratik ve etkin vatandaşlar yetiştirmek yer alır. Eleştirel düşünme becerisi demokratik bir vatandaşın sahip olması gereken en önemli özelliklerdendir (Doğanay, 2016). Bu yüzden günümüzde uygulanan Sosyal Bilgiler Öğretim Programı (4, 5, 6 ve 7. Sınıf)

amaçları arasında öğrencilerin, “doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilen bireyler olarak eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları” hedeflenmiştir (MEB, 2018). Dolayısıyla Sosyal Bilgiler öğretmen adayları ile öğretmenlerinin eleştirel düşünme beceri ve eğilimlerine sahip olmaları ve öğrencilerini bu yönde geliştirmeleri gerekmektedir.

Birbiriyle bağlantılı olan öğrenme ve düşünme kavramları bağlamında nedensel sorgulamalar yapma fırsatı sunan (Güven & Kürüm, 2008, Yenice, 2012) düşünmenin yanı sıra öğrencilerin öğrenmesini etkileyen (Çelik, 2018) öğrenme stilleri kavramı özellikle eğitim profesyonelleri açısından önemlidir. Beşoluk ve Önder (2010), öğretmenlerin öğrenme faaliyetlerini kendi öğrenme stillerine uygun yürütme eğiliminde olduklarını, birçok öğretmenin kendi öğrenme stiline farkında olmadan kendilerine aktarıldığı şekilde öğretim faaliyetlerini sürdürdüğünü belirtmektedir. Bu yüzden öğrenme ortamlarının öğrencilerin öğrenme stillerine hitap edecek şekilde zenginleştirilmesi, eleştirel düşünme beceri ve eğilimlerini destekleyici olması Sosyal Bilgiler dersinde başarının artması yönünden önemlidir. Öğrencilerin kendi öğrenme stilleriyle ilgili farkındalıklarını artırmak, akademik başarılarının, öğrenme yöntemlerinin ve alışkanlıklarının kontrolünde etkili olabildiği gibi eleştirel düşünme eğilimlerinde de etkili olacağı aşikârdır.

Bu çalışmanın odak noktası; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının baskın öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilim düzeyleri olduğundan bu kısımda alan yazında bu kavramlara yönelik öğretmen, öğretmen adayları ve özellikle sosyal bilgiler öğretmen adayları ile yapılmış çalışmalar gözden geçirilmiştir.

Alan yazın incelendiğinde öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme ile ilgili yapılan birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Farklı anabilim dallarında yer alan öğretmen adayları ile yürütülen bazı çalışmalarda (Can & Kaymakçı, 2015; Tümkaya, 2011) adayların eleştirel düşünme düzeylerinin düşük olduğu bulunmuştur. Eleştirel düşünme eğilim veya beceri düzeylerinin iyi veya orta düzeyde tespit edildiği (Bulut & Ocak, 2017; Kartal, 2012; Türnüklü & Yeşildere, 2005) çalışmalar da mevcuttur. Bayat (2014) eğitim fakültesi öğrencileri ile yaptığı çalışmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının en düşük eleştirel düşünme ortalama puanlarına sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durumun sebebini sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çok dallı bir program içinde öğrenim sürdürdükleri, bu çeşitliliğin belli bir konuda derinleşmeyi ve uzmanlaşmayı engelleyen bir unsur olabileceği şeklinde belirtmektedir. Tural ve Seçgin (2012) tarafından sosyal bilgiler ile fen ve teknoloji öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerisi eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre değerlendirildiği çalışma sonucunda; öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin

düşük olduğu, cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının sahip oldukları eleştirel düşünme eğilimlerinin anlamlı sayılabilecek bir farklılık göstermediği görülmüştür. Araştırmacılar öğretmen adayları arasında kitap okuma oranının ise (n=52) hayli düşük olmasının eleştirel düşünme eğilimlerinin de düşük olmasının bir nedeni olabileceğini belirtmişlerdir. Ateş ve Yavuz (2018) tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme puan ortalamalarının cinsiyete, yaşamın çoğunun geçirildiği yerleşim yerine, algılanan anne-baba tutumlarına ve kitap okuma sayısına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; algılanan sosyo-ekonomik düzeye, mezun olunan ortaöğretim kademesine ve sınıf düzeyine göre ise anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Örnekleme grubu içerisinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının da yer aldığı öğrenme stilleri üzerine yapılan çalışmalarda (Özdemir & Kesten, 2012; Özdemir, Kesten & Işkın, 2017) ise adaylar tarafından en çok tercih edilen öğrenme stiline özümseyen ve ayrıştırıcı olduğu ancak yerleştirme ve değiştirme öğrenme stillerine sahip adayların da bulunduğu belirtilmiştir. Ayrıca Özdemir ve Kesten (2012), sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin yaş ve sınıf değişkenine göre farklılaşırken cinsiyete göre belirgin bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Özdemir ve diğ. (2017) tarafından yapılan diğer bir çalışmada ise 4 yıllık lisans eğitiminin öğretmen adaylarının öğrenme biçimleri ve stillerinde önemli bir farklılık yaratmadığı belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünceleri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarda literatürde yer almaktadır. Güven ve Kürüm (2008) tarafından sosyal bilgiler öğretmen adaylarının da yer aldığı farklı branşlardan öğretmen adayları ile yürütülen araştırmada adayların öğrenme stilleri ile eleştirel düşünceleri arasında olumlu bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ay, Padem ve Eriş (2010) tarafından teknik öğretmen adayları üzerinde yapılan çalışmada ise eleştirel düşünme eğilimleri ile öğrenme stilleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı belirlenmiştir.

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliği bireylerin öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olarak öğrenme stillerini bilmenin yanı sıra yeni beceriler edinme ve bu becerileri işleyip bunlardan yararlanmayı içermektedir. Üst düzey bilişsel beceri gerektiren ve geniş kapsamlı bir süreç olan eleştirel düşünme bu beceriler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda öğretmenlerin öğrencilerinin öğrenme stillerinin farkında ve eleştirel düşünme eğilimlerini destekleyen,

geliştiren bir yol gösterici olması beklenir. Öğrenme stillerinin farkında olma ve buna göre öğretim faaliyetlerini planlamanın önemi ile sosyal bilgiler öğretiminde vurgulanan eleştirel düşünebilen bireyler yetiştirme hedefi bağlamında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin ve eleştirel düşünme eğilimlerinin belirlenmesi, bu iki değişken arasında ilişkinin olup olmadığının incelenmesi ön plana çıkmaktadır. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişkiyi inceleyen güncel bir çalışmaya rastlanmadığından alan yazın için önemli olduğu düşünülmüştür.

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmıştır. Bu temel amaç kapsamında yapılan çalışmada aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilim düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?
2. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilim düzeylerine göre dağılımı nedir?
3. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sahip olduğu baskın öğrenme stillerine göre dağılımı nedir?
4. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilim düzeyleri ile cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
5. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel nitelikli ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha çok değişken arasında birlikte bir değişimin varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2006).

Evren ve Örneklem

Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi birinci ve dördüncü sınıfta okuyan 111 sosyal bilgiler öğretmen adayı ile

yürütülmüştür. Araştırmada, kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının % 49,5'i (55 kişi) 1. sınıfa, %50,5'i (56 kişi) ise dördüncü sınıfa kayıtlıdır. Katılımcıların birinci ve dördüncü sınıf düzeyiyle sınırlandırılmasının nedeni; öğretmenliğe daha yakın bir konumda olan dördüncü sınıf öğrencileri ile henüz öğretmenlik eğitimine yeni adım atmış olan öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinde sınıf düzeyine göre bir farklılık olup olmadığının belirlenmek istemesidir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın amacı doğrultusunda veri toplama aracı olarak Evin Gencel (2007) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan ‘‘Kolb Öğrenme Stili Envanteri-KÖSE III’’ ve Türkçeye uyarlaması Kökdemir (2003) tarafından yapılan ‘‘California Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği’’ kullanılmıştır. Veri toplama araçlarından elde edilen veriler çalışmaya gönüllük esasına göre katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarından yüz yüze toplanmıştır. Araştırma kapsamında çalışmanın amacı ve içeriği hakkında bilgilendirilen adayların ölçme araçlarını doldururken kendilerini genel olarak değerlendirmeleri istenmiştir.

Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri(KÖSE III)

Bireylerin öğrenme biçimleri ve stillerini belirlemek amacıyla Kolb tarafından geliştirilen envanter 12 maddeden oluşmaktadır. Her bir maddede bulunan dört seçenek 1 ile 4 arasında puanlanmaktadır. Ölçekten alınan en düşük puan 12, en yüksek puan 48’dir (Evin Gencel, 2007). Kolb öğrenme biçimini somut yaşantı, soyut kavramsallaştırma, aktif yaşantı ve yansıtıcı gözlem olarak dört kategoriye ayırmıştır (Açışlı, 2016). Bu dört temel öğrenme biçim puanlarının bileşenleri, her bireyin öğrenme stilini ortaya koymaktadır. Somut Yaşantı ve Yansıtıcı Gözlem öğrenme biçimi puanlarının bileşeni ‘‘değiştiren’’ ; Yansıtıcı Gözlem ve Soyut Kavramsallaştırma öğrenme biçimi puanlarının bileşeni ‘‘özümseyen’’; Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Yaşantı öğrenme biçimi puanlarının bileşeni ‘‘ayrıştıran’’ ve Somut Yaşantı ile Aktif Yaşantı öğrenme biçimi puanlarının bileşeni de ‘‘yerleştiren’’ öğrenme stilini göstermektedir. Öğrenme Stilleri Envanterinin alt ölçeklerinin güvenilirlik katsayıları somut yaşantı için.76, yansıtıcı gözlem için. 71, soyut kavramsallaştırma için. 80, aktif yaşantı için. 75 olarak bulunmuştur (Evin Gencel, 2007). Bu çalışmada elde edilen veriler doğrultusunda yapılan analize göre envanterin alt ölçeklerinin güvenilirlik katsayıları somut yaşantı .63, yansıtıcı gözlem .68, soyut kavramsallaştırma .61, aktif yaşantı .69, SK-SD birleştirilmiş alt boyutu .61, AD-YG birleştirilmiş alt boyutu .62 olarak bulunmuştur.

California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği

Ölçeğin esas formu 75 madde ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Kökdemir'in (2003) Türkçeye uyarlama çalışmasında ölçek 51 madde ve açık fikirlilik, kendine güven, sistematiklik, analitiklik, doğruyu arama, meraklılık olmak üzere toplam 6 alt boyuta indirgenmiştir. Ölçeğin Türkçe sürümünde 22 madde olumsuz, 29 madde olumludur. Bu çalışmada kullanılan ölçek 6 dereceli likert tipi olduğundan, puan aralığını hesaplamada dağılım aralığı formülü kullanılmıştır. Buna göre 51-102 arası toplam puan çok düşük düzey, 103-153 arası puan düşük düzey, 154-204 arası puan orta düzey, 205-255 arası puan yüksek düzey, 256-306 puan çok yüksek düzeyde eleştirel düşünme eğilimini ifade etmektedir (Kandemir, 2017).

Ölçeğin toplam güvenilirlik katsayısı, .88, açık fikirlilik alt boyutu .75, analitiklik alt boyutu .75, meraklılık alt boyutu .78, kendine güven alt boyutu .77, doğruyu arama alt boyutu .61, sistematiklik alt boyutu ise .63 olarak bulunmuştur (Kökdemir, 2003).

Yapılan bu çalışmada ise ölçeğin toplam iç tutarlık katsayısı $\alpha = .84$ olarak bulunmuştur. Alt boyutlar için; açık fikirlilik ve analitiklik .67, meraklılık .80, kendine güven .78, doğruyu arama .60 ve sistematiklik alt boyutu .51 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmelerine geçmeden önce öğretmen adaylarının Kolb Öğrenme Stilleri Envanterinden aldıkları puanlar hesaplanmış, öğrenme biçimleri puanları ortaya çıkmıştır. Ardından birleştirilmiş puanlar hesaplanarak adayların baskın öğrenme stilleri belirlenmiştir. Ölçeklerden elde edilen toplam veriler bilgisayar ortamına aktarılmış SPSS 22.0 istatistiksel analiz programı ile analiz edilmiştir.

Elde edilen verilerden hareketle öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilim düzeyleri ve öğrenme stilleri değerlendirilirken frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, maksimum ve minimum değerleri belirlemek için tanımlayıcı istatistik ile veriler normal dağılım göstermediğinden eleştirel düşünme eğilimleri ile bağımsız iki grup arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için Mann-Whitney U testi, öğrenme stilleri ile cinsiyet, sınıf düzeyi gibi kategorik değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için Ki-Kare testi ve normal dağılmayan veriler arasındaki ilişkiyi belirlemek için Spearman korelasyon analizi yapılmıştır. Sonuçlar .05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan öğretmen adaylarından ilgili ölçekler yardımıyla toplanan verilerin analiz edilmesi sonucu elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Birinci Probleme İlişkin Bulgular

Bu kısımda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme biçimleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişkiye yönelik Spearman korelasyon analizi yapılmış ve Tablo 1. de sunulmuştur.

Tablo 1.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğrenme Biçimleri ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Spearman Korelasyon Katsayısı Analiz Sonuçları

		CCDT-I T Ölçeği Alt Boyutları						
Öğrenme Biçimleri		Açık Fikirlilik	Analitiklik	Meraklılık	Kendine Güven	Doğruyu Arama	Sistematiiklik	Toplam
Somut Yaşantı	r_s							
	p	,157	,001	,098	-,082	,067	,063	,095
	n	,099 111	,995 111	,305 111	,391 111	,484 111	,509 111	,322 111
Yansıtıcı Gözlem	r_s	-,012	,042	-,043	,060	-,014	-,014	,004
	p	,904	,664	,657	,532	,886	,883	,964
	n	111	111	111	111	111	111	111
Soyut Kavramsallaşma	r_s	-,093	,078	,046	-,009	-,038	,018	,015
	p	,334	,416	,630	,922	,692	,851	,873
	n	111	111	111	111	111	111	111
Aktif Yaşantı	r_s	-,120	-,069	-,021	,059	,010	-,031	-,073
	p	,209	,473	,824	,542	,920	,745	,444
	n	111	111	111	111	111	111	111
SK-SY Toplam Puan	r_s							
	p	-,169	,063	-,010	-,069	-,076	-,022	-,037
	n	,076 111	,511 111	,915 111	,470 111	,426 111	,818 111	,702 111
AY-YG Toplam Puan	r_s	-,045	-,057	,012	-,002	,000	,029	-,038
	p	,642	,554	,904	,986	1,00	,759	,694
	n	111	111	111	111	111	111	111

Araştırmanın esas probleminde hareketle adayların eleştirel düşünme eğilimleri ve öğrenme stillerini oluşturan öğrenme biçimleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla Spearman korelasyon analizi yapılmış elde edilen bulgulara göre; öğrenme biçimleri ile eleştirel düşünme eğilimi alt boyutları ve toplam puanı arasında, SK-SY ve AY-YG birleştirilmiş

toplam puanları ile eleştirel düşünme eğilimi toplam puanı ve alt boyutları arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır ($p>.05$).

İkinci Probleme İlişkin Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi düzeylerine yönelik elde edilen bulgular Tablo 2. de sunulmuştur.

Tablo 2.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilim Düzeylerine Göre Dağılımı

CCTDI-T Alt boyutlar	N	$\bar{X}$	Ss	Xmin	Xmaks
Açık Fikirlilik	111	52,36	8,86	30	71
Analitiklik	111	48,61	5,95	31	60
Meraklılık	111	40,89	7,65	9	54
Kendine Güven	111	29,18	6,38	13	42
Doğruyu Arama	111	22,97	6,14	10	37
Sistematiiklik	111	24,97	4,66	11	36
Ölçek Toplam	111	213,31	23,90	150	276

Tablo 2'ye göre; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ortalamalarına bakıldığında eğilimler ölçek alt boyutlarında farklılaşmaktadır. Adayların en yüksek ortalamaya sahip olduğu alt boyut açık fikirlilik alt boyutu ($\bar{X}=52,36$) iken en düşük ortalama ise doğruyu arama ($\bar{X}=22,97$) alt boyutundadır. Ölçeğin genelinden elde edilen puanlara bakıldığında adayların toplam puan ortalaması $\bar{X}=213,31$ 'dir. Bu sonuçlara göre adaylar orta düzeyin biraz üzerinde yüksek eleştirel düşünme eğilimine sahiptirler.

Üçüncü Probleme İlişkin Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının baskın öğrenme stillerine göre frekans ve yüzde dağılımına Tablo 3. de yer verilmiştir.

Tablo 3.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stillerine Göre Dağılımı

Öğrenme Stili	Frekans(f)	Yüzde(%)
Değiştiren	19	17,1
Özümseyen	36	32,4
Ayrıştıran	42	37,8
Yerleştiren	14	12,6
Toplam	111	100,0

Tablo 3.'e göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri incelendiğinde; adayların, %37.8'inin "ayrıştırıcı", % 32.4'ünün özümseyen ve %17.1'inin değiştiren öğrenme stiline sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Envanterden elde edilen sonuçlara göre en düşük (% 12,6) oranı yerleştiren öğrenme stili oluşturmaktadır. Elde edilen bulgulardan hareketle adayların ağırlıklı olarak ayrıştırıcı ve özümseyen öğrenme stiline sahip oldukları görülmektedir.

Dördüncü Probleme İlişkin Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 4. de verilmiştir.

Tablo 4.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U testi sonuçları

CCTDI-T																																																														
Alt boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	U	Z	p																																																								
Açık Fikirlilik	Kadın	56	54,92	1395,500	-,853	,394																																																								
	Erkek	55	49,76				Analitiklik	Kadın	56	50,12	1533,500	-,038	,969	Erkek	55	47,07	Meraklılık	Kadın	56	40,46	1529,000	-,065	,948	Erkek	55	41,32	Kendine Güven	Kadın	56	30,30	1253,500	-1,692	,091	Erkek	55	28,05	Doğruyu Arama	Kadın	56	23,85	1412,000	-,756	,449	Erkek	55	22,07	Sistematiklik	Kadın	56	30,30	1351,000	-1,118	,264	Erkek	55	28,05	Ölçek Toplam	Kadın	56	218,64	1330,000	-1,239
Analitiklik	Kadın	56	50,12	1533,500	-,038	,969																																																								
	Erkek	55	47,07				Meraklılık	Kadın	56	40,46	1529,000	-,065	,948	Erkek	55	41,32	Kendine Güven	Kadın	56	30,30	1253,500	-1,692	,091	Erkek	55	28,05	Doğruyu Arama	Kadın	56	23,85	1412,000	-,756	,449	Erkek	55	22,07	Sistematiklik	Kadın	56	30,30	1351,000	-1,118	,264	Erkek	55	28,05	Ölçek Toplam	Kadın	56	218,64	1330,000	-1,239	,215	Erkek	55	207,89						
Meraklılık	Kadın	56	40,46	1529,000	-,065	,948																																																								
	Erkek	55	41,32				Kendine Güven	Kadın	56	30,30	1253,500	-1,692	,091	Erkek	55	28,05	Doğruyu Arama	Kadın	56	23,85	1412,000	-,756	,449	Erkek	55	22,07	Sistematiklik	Kadın	56	30,30	1351,000	-1,118	,264	Erkek	55	28,05	Ölçek Toplam	Kadın	56	218,64	1330,000	-1,239	,215	Erkek	55	207,89																
Kendine Güven	Kadın	56	30,30	1253,500	-1,692	,091																																																								
	Erkek	55	28,05				Doğruyu Arama	Kadın	56	23,85	1412,000	-,756	,449	Erkek	55	22,07	Sistematiklik	Kadın	56	30,30	1351,000	-1,118	,264	Erkek	55	28,05	Ölçek Toplam	Kadın	56	218,64	1330,000	-1,239	,215	Erkek	55	207,89																										
Doğruyu Arama	Kadın	56	23,85	1412,000	-,756	,449																																																								
	Erkek	55	22,07				Sistematiklik	Kadın	56	30,30	1351,000	-1,118	,264	Erkek	55	28,05	Ölçek Toplam	Kadın	56	218,64	1330,000	-1,239	,215	Erkek	55	207,89																																				
Sistematiklik	Kadın	56	30,30	1351,000	-1,118	,264																																																								
	Erkek	55	28,05				Ölçek Toplam	Kadın	56	218,64	1330,000	-1,239	,215	Erkek	55	207,89																																														
Ölçek Toplam	Kadın	56	218,64	1330,000	-1,239	,215																																																								
	Erkek	55	207,89																																																											

Tablo 4. incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyete göre toplam eleştirel düşünme eğilimi puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($z = -1,239$; $p > .05$). Ölçek toplam puan ortalamalarına baktığımızda eleştirel düşünme eğilimlerinin kadın adayların ($\bar{X}_{\text{Kadın}} = 218,64$) lehine daha yüksek olduğu söylenebilir. Alt boyutlardan elde edilen analiz sonuçlarına göre cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > .05$). Açık fikirlilik alt boyutunda kadın adayların ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{Kadın}} = 54,92$), erkek adayların ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{Erkek}} = 49,76$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Analitiklik alt boyutunda da kadın adayların ortalama puanları ($\bar{X}_{\text{Kadın}} = 50,12$), erkek adayların ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{Erkek}} = 47,07$) daha yüksektir. Meraklılık alt boyutu ($z = -,065$; $p > .05$), kendine güven alt boyutu ($z = -1,692$, $p > .05$), doğruyu arama alt boyutu ($z = -,756$, $p > .05$) ve sistematiklik alt boyutunda ($z = -1,118$, $p > .05$) cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Ayrıca sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin sınıf düzeyi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 5. de verilmiştir.

Tablo 5.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Mann-Whitney U testi sonuçları

CCTDI-T Alt boyutlar	Sınıf Düzeyi	N	$\bar{X}$	U	Z	p
Açık Fikirlilik	Birinci Sınıf	55	52,80	1483,000	-,336	,737
	Dördüncü Sınıf	56	51,94			
Analitiklik	Birinci Sınıf	55	49,21	1290,500	-1,475	,140
	Dördüncü Sınıf	56	48,01			
Meraklılık	Birinci Sınıf	55	39,85	1270,500	-1,592	,111
	Dördüncü Sınıf	56	41,91			
Kendine Güven	Birinci Sınıf	55	28,60	1396,500	-,848	,397
	Dördüncü Sınıf	56	29,76			
Doğruyu Arama	Birinci Sınıf	55	22,61	1478,000	-,366	,714
	Dördüncü Sınıf	56	23,32			

Sistematiklik	Birinci Sınıf	55	24,60	1447,000	-,550	,582
	Dördüncü Sınıf	56	25,33			
Ölçek Toplam	Birinci Sınıf	55	211,85	1471,500	-,404	,686
	Dördüncü Sınıf	56	214,75			

Tablo 5. incelendiğinde öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin genel puan ortalamalarında sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($z = -,404$; $p > .05$). Ancak dördüncü sınıfların ortalamalarının ($\bar{X}$ dördüncü sınıflar = 214,75), birinci sınıflardan ($\bar{X}$ birinci sınıf = 211,85) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ölçeğin açık fikirlilik ($z = -,336$, $p > .05$), analitiklik ($z = -1,475$, $p > .05$), meraklılık ($z = -1,592$, $p > .05$), kendine güven ($z = -,848$, $p > .05$), doğruyu arama ($z = -,366$, $p > .05$), sistematiklik ($z = -,550$, $p > .05$) alt boyutlarında sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Beşinci Probleme İlişkin Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Ki Kare testi sonuçları Tablo 6. de verilmiştir.

Tablo 6.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Ki Kare Test Sonuçları

Öğrenme Stilleri							
Cinsiyet	Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren	Sd	X ²	p
Kadın	10	17	21	7	3	,155	,985
Erkek	9	19	21	7			
Toplam	19	36	42	14			

Tablo 6. incelendiğinde elde edilen bulgulara göre cinsiyete göre öğrenme stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($X^2_{(3)} = ,155$; $p > .05$).

Ayrıca sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin sınıf düzeyi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Ki Kare testi sonuçları Tablo 7. de sunulmuştur.

Tablo 7.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillerinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Ki Kare Test Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Öğrenme Stilleri				Sd	X ²	p
	Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren			
Birinci Sınıf	10	23	16	6	3	5,489	,139
Dördüncü Sınıf	9	13	26	8			
Toplam	19	36	42	14			

Tablo 7. incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($X^2_{(3)} = 5,489, p > .05$). Sınıf düzeylerine göre frekans değerleri incelendiğinde birinci sınıf öğretmen adayları en çok özümseyen, dördüncü sınıf öğretmen adayları en çok ayrıştıran öğrenme stilinde yer almaktadır. Özümseyen stilde birinci sınıf adaylarının sayısı (23 kişi) daha fazlayken dördüncü sınıf adaylarının sayısı (13 kişi) azalmıştır. Ayrıştıran stilde ise bu durum tam tersidir. Ayrıştıran öğrenme stilinde adayların frekans değerleri birinci sınıftan son sınıfa (26 kişi) doğru artış göstermiştir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma kapsamında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki ölçme araçlarından elde edilen verilere göre analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının öğrenme stillerini oluşturan öğrenme biçimleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Güven ve Kürüm (2008) tarafından yapılan araştırmada ise öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünmenin meraklılık ve kendine güven alt boyutları arasında bir ilişki saptanmıştır. Ayrıca Koç-Erdamar ve Bangir-Alpan'ın (2017) çalışmasında ortaöğretim öğretmenlerinin öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişkinin paralellik gösterdiğine dair çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adayları örnekleminde bir ilişki bulunmadığı tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ölçeğinde en yüksek ortalamaya sahip olduğu alt boyutlar sırasıyla açık fikirlilik, analitiklik ve meraklılıktır. Bu boyutlar farklı görüş ve bakış açılarına önem verme, yeni bilgiler öğrenme, sorunlar karşısında tahmin ve akıl yürütme istek ve eğilimini göstermektedir. Sosyal bilgiler dersi öğretim programı kapsamında öğrencilere kazandırılması gereken kanıt kullanma, karar verme, problem çözme, yenilikçi düşünme gibi temel becerilerin (MEB, 2018) yer alması öğretmen adaylarının bu eğilimlere sahip olması açısından olumludur. Adaylar seçenekleri ve farklı düşünceleri

değerlendirerek gerçeği arama eğilimini içeren “doğruyu arama” alt boyutunda ise en düşük ortalamaya sahiptir. Bundan hareketle öğrencilerine doğru bilgilere ulaşma konusunda yol gösterecek olan adayların ulaştıkları veya verilen bilgileri sorgulamadan kabul etme eğiliminde oldukları söylenebilir. Koç Erdamar ve Bangir Alpan (2017) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin en yüksek ortalamalarının açık fikirlilik ve analitiklik boyutunda olduğu sonucu bu çalışmayı desteklemektedir. Elde edilen sonuçlara göre araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının genel eleştirel düşünme eğilim puanlarının ortanın biraz üstünde yüksek aralıkta olduğu belirlenmiştir. Hazer (2011) tarafından yapılan çalışmada da sosyal bilgiler öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin genel olarak orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak Bayat’ın (2014) farklı anabilim dallarında okuyan öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının en düşük eleştirel düşünme ortalama puanlarına sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bayat’ın (2014) araştırma bulguları ile bu çalışma bulgularının uyuşmaması yapılan puanlama tekniklerinin farklılığından kaynaklanmış olabilir. Ancak yine de yürütülen pek çok çalışmada öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının düşük veya orta eleştirel düşünme eğilimine sahip oldukları, bu sonucun günümüz eğitim anlayışında öğreticiler ve öğretmen adayları için istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir.

Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri incelendiğinde elde edilen sonuçlara göre adayların sırasıyla en çok ayrıştırıcı ve özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Adayların en az sahip oldukları öğrenme stili ise yerleştiren öğrenme stildir. Literatüre bakıldığında Dikmen, Bahadır ve Akmeçe (2018), Karademir ve Tezel (2010), Özdemir (2011), Turan (2015), Ünal, Dilbaz Alkan, Özdemir ve Çakır (2013) tarafından yapılan çalışmaların bulguları da bu durumu desteklemektedir. Buna göre; adayların daha çok bütünden parçaya doğru akıl yürütmeye sahip, çözümlenmeler yaparak, uygulama ve deneme yanılma yoluyla doğru bilgiye ulaşmayı tercih ettikleri görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hayal gücünü kullanabilme, meraklılık, esneklik, girişimcilik gibi özellikleri daha az benimsedikleri görülmektedir. Sosyal bilgiler dersinin bireylere toplumsal bir kişilik kazandırmanın yanında hızla değişen ve gelişen çağımızda yaratıcı düşünen ve değişime açık, girişimci bireyler yetiştirme gibi amaçlarının (MEB, 2018) olduğu düşünülürse sosyal bilgilerde öğretmenlik mesleğini icra edecek olan adayların sadece akademik bilgisinin değil bahsedilen özelliklerinin de gelişmiş olması beklenmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler öğretmen adaylarının genel eleştirel düşünme eğilimleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu

durum Tural ve Seçgin (2012) tarafından sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji öğretmen adayları ile yapılan çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca Gök ve Erdoğan (2011), Şenlik, Balkan ve Aycan'ın (2011) yaptığı çalışmalarda da cinsiyete göre farklılık tespit edilmemiştir. Ancak Alkın Şahin, Tunca ve Ulubey (2014) tarafından yapılan çalışmada bu yönde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Eleştirel düşünme eğilimleri alt boyutlarında da cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak açık fikirlilik ve analitiklik alt boyutunda ortalamaların kadınlar lehine daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Çetinkaya (2011) analitiklik, açık fikirlilik ve doğruyu arama boyutlarında, Koç ve Kuvaç (2014) açık fikirlilik ve doğruyu arama boyutlarında kadınlar lehine anlamlı farklılık bulmuşlardır.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre genel eleştirel düşünme eğilim düzeyleri ve alt boyut puanları arasında da anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ateş ve Yavuz (2018); Ekinci ve Aybek (2010); Kutluca, Yılmaz ve İbiş (2018); Küçük ve Uzun'un (2013) çalışma bulguları da bu sonuçları desteklemektedir. Ancak bunlardan farklı olarak Akar'ın (2007) çalışmasında eleştirel düşünme eğilim düzeyleri birinci ve ikinci sınıflarda daha yüksek bulunurken, üçüncü ve dördüncü sınıflarda ise eleştirel düşünme eğilim puanlarında düşüş yaşandığı belirlenmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına göre eleştirel düşünme eğiliminin sınıf değişkenine göre farklı sonuçlar ortaya koymadığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının almış oldukları sosyal bilgiler öğretimi alan dersleri ve eğitim dersleri göz önüne alındığında sınıf düzeyine göre değişim yaşanmaması çok ilginç görülmektedir. Çünkü son sınıftaki adayların hem mesleki bilgi hem de tecrübe birikimlerinin fazla olmasına rağmen birinci sınıflarla benzer eğilim gösterme düşündürücüdür. Bayat (2014) bu durumun sebebinin sosyal bilgiler programının farklı disiplinlerden oluşmasından dolayı öğretmen adaylarının belirli bir disiplinde uzmanlaşamamalarına bağlamaktadır. Aslında tek bir disiplinden ziyade birçok disiplinin bakış açısından bakmak eleştirel düşünme eğilimlerini destekleyici bir rol oynayacağı düşünülmeye rağmen bu durumun gerçekleşmediği görülmektedir. Bunun önemli bir nedeninin de öğretim ortamlarında zaman zaman geleneksel ve ezbere dayalı bir sürecin izleniyor olması da söylenebilir.

Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bulgulara bakıldığında kadın ve erkek adayların benzer sonuçlarla ayrıştıran ve özümseyen öğrenme stiline sahip oldukları görülmektedir. Özdemir ve diğ. (2017) tarafından sosyal bilgiler öğretmen eğitiminin öğrenme stillerine etkisini inceleyen çalışmalarında da cinsiyete göre bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Dikmen, Tuncer ve

Şimşek'in (2018) çalışmasında ise bu sonuçların tam tersi olarak cinsiyete göre ayrıştıran, değiştiren ve yerleştiren öğrenme stilleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile sınıf düzeyi değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgular Ateş ve Altun (2008), Çelik, (2018), Çelik ve Şahin (2011), Ozan, Karabacak, Kızıldaş ve Küçüköğlü'nun (2017), Tuna (2008) tarafından elde edilen bulgular ile paralellik göstermektedir. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerine çalışma yapan Özdemir ve diğ. (2017) tarafından elde edilen bulgular da bu durumu desteklemektedir.

Ancak öğrenme stillerinin sınıf değişkenine göre farklılaştığını tespit eden (Özdemir ve Kesten; 2012) çalışmalar da mevcuttur. Kolb 'ün öğrenme stillerini durağan değil, sürekli değişen bir yapıda olarak tanımlaması da bunu doğrular niteliktedir (Arslan & Babadoğan, 2005). Bu çalışmada da sosyal bilgiler öğretmen adayların ayrıştıran öğrenme stili ve özümseyen öğrenme stili arasında frekans olarak az da olsa bir değişim gözlenmiştir. Yani sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilgiyi öğrenme şekillerinde bir değişme olmamasına rağmen bilgiyi zihinde işleme süreçlerinde bir değişme meydana gelmiştir. Buna göre; birinci sınıftaki adaylar bilgiyi izleyerek-dinleyerek, son sınıftaki adaylar yaparak-yaşayarak deneyimlerle işlemeyi tercih etmektedir. Bu bağlamda Özdemir ve Kesten (2012) tarafından elde edilen bulgular ile paralellik göstermektedir. Öğretmen adayları lisans eğitimlerinin ilk yılında teorik dersler ağırlıklı olduğu için çoğunlukla pasif, izleyici veya dinleyici konumundadır. Muhtemelen ilerleyen sınıflarda Özel Öğretim Yöntemleri I ve II, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı İncelemeleri, Sosyal Bilgilerde Yaratıcı Drama, Öğretmenlik Uygulaması gibi aktif uygulamaya dayalı dersler nedeniyle öğretmen adayları daha aktif bir rol üstlenmekte, eğitim faaliyetlerinin meydana getirdiği aktif rollü yaşantılar öğrenme stillerini etkilemektedir.

Sonuç olarak; hızla gelişen ve değişen dünyada bilgiye erişebilen, ulaştığı bilgiyi yeni bilgilere dönüştüren ve gerektiğinde hayatının belirli alanlarında kullanabilen, olayları irdeleyen, farklı bakış açısına sahip etkin vatandaşlar yetiştirmek eğitimin amaçlarından. Dolayısıyla öğretmen ve öğretmen adaylarının bireysel farklılıkların ve öğrenme stillerinin farkında, kaçınılmaz olarak teknoloji kullanımına yatkın, değişimlere açık ve kolay uyum sağlayabilen özelliklere sahip olması gerekir. Uygun, Avaroğulları ve Oran (2016) tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bireysel farklılıkları göz önüne alarak ders işleyememe ve derse ilgiyi çekememe gibi mesleki kaygı taşıdıkları tespit edilmiştir. Bu sebeple geleceğimize yön verecek bireylerin yetiştirilmesinde önemli faktörlerden biri olan

sosyal bilgiler öğretmen adayları ve öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimlerine sahip olması ve öğrenme stillerinin farkında olması söz konusu kaygılardan uzak olmalarını destekleyecektir. Aynı zamanda meslek yaşantılarında öğrencilerinin eleştirel düşüncelerini geliştirme ve öğrenme stillerini bilme konusunda donanımlı olmaları beklenmektedir. Bu nedenle de öğretmen adaylarının lisans eğitim programları düzenlenirken öğrenme stilleri dikkate alınmalı ve eleştirel düşünmeye katkı sağlayan çalışmaların yapılmasını öngören ders içerikleri konulmalıdır.

Bu çalışma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi sosyal bilgiler öğretmen adayları ile sınırlıdır. Daha geniş örneklem grubuna ulaşılarak öğretmen adayları ile boylamsal tarama araştırmaları yapılabilir. Ayrıca bu yönde bir çalışma ortaokul öğrencileri ile yürütülerek elde edilen bulgulara göre oluşturulan öğretim etkinliklerinin öğrenme stilleri ve eleştirel düşünmeye etkisi incelenebilir.

Kaynakça

- Açışlı, S. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(1): 273-285. doi: <http://dx.doi.org/10.17051/io.2016.78596>
- Akar, Ü. (2007). *Öğretmen adaylarının bilimsel süreç becerileri ve eleştirel düşünme beceri düzeyleri arasındaki ilişki*, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Alkın Şahin, S., Tunca, N. & Ulubey, Ö. (2014). Öğretmen adaylarının eğitim inançları ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki. *İlköğretim Online*, 13(4), 1473-1492. doi: 10.17051/io.2014.56482
- Arseven, A. (2016). Üstün yetenekli öğrencilerin öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 151-168. doi: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9255>
- Arslan, B. & Babadoğan, C. (2005). İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerinin akademik başarı düzeyi, cinsiyet ve yaş ile ilişkisi, *Eurasian Journal of Educational Research*, 21, 34-48.
- Ateş, A. & Altun, E. (2008). Learning styles, and preferences, for students of computer education and instructional technologies, *Eurasian Journal of Educational Research*, (30), 1-16.
- Ateş, Y. & Yavuz, E. (2018). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi, *Social Sciences Studies Journal*, 4(15), 1068-1076.

- Ay, Ş., Padem, S. & Eriş, H. M. (2010). Teknik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ve öğrenme stilleri, 1. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi Bildiri Özetleri (s.268-269). Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi, 13-15 Mayıs 2010, Balıkesir. https://www.pegem.net/Akademi/kongrebildiri_detay.aspx?id=117903 adresinden 19.05.2019 tarihinde erişildi.
- Bayat, N. (2014). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme düzeyleri ile akademik yazma başarıları arasındaki ilişki, *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 155-168.
- Beşoluk, Ş. & Önder, İ. (2010). Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları, öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 9 (2), 679-693.
- Bozkurt, O. & Aydoğdu, M.(2009). İlköğretim fen bilgisi dersinde Dunn ve Dunn Öğrenme Stili Modeline Dayalı Öğretim ile Geleneksel Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeyleri ve Tutumlarına Etkisinin Karşılaştırılması, *İlköğretim Online*, 8(3), 741-754.
- Bulut, R. & Ocak, G. (2017). Eleştirel düşünme eğilimi ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*,18(3).1010-1031.
- Can, Ş. & Kaymakçı, G. (2015). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri, *NWSA-Education Sciences*, 10(2), 66-83.
- Çelik, F. (2018). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğrencilerinin öğrenme stilleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 45, 210-229.
- Çelik, F. & Şahin, H. (2011). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği adaylarının cinsiyet ve öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri bakımından öğrenme stillerinin incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 23-38.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının eleştirel düşünmeye ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 93-108.
- Dikmen, M., Tuncer, M. & Şimşek, M. (2018). Öğrenme stilleri ile öğrenmeye yönelik tutum arasındaki ilişki, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(57), 388-400. <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2018.2456>
- Dikmen, M., Bahadır, F. & Akmeççe, A. E. (2018). Öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Educational Reflections*, 2(1), 24-37.
- Doğanay, A. (2016). Sosyal bilgiler eğitiminde eleştirel düşünme. Dursun Dilek (Ed.) *Sosyal Bilgiler Eğitimi* içinde (s. 417-433). Ankara: Pegem Akademi.
- Ekinci, Ö. & Aybek, B. (2010). Öğretmen adaylarının empatik ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 816-827.

- Evin Gencil, İ. (2007). Kolb'un deneyimsel öğrenme kuramına dayalı öğrenme stilleri envanteri-111'ü türkçeye uyarlama çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 120-140.
- Gök, B. & Erdoğan, T. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı düşünme düzeyleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 44(2), 29-51.
- Güven, M. & Kürüm, D. (2008). Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki. *İlköğretim Online*, 7(1), 53-70.
- Halpern, D. F. (1999). Teaching for critical thinking: helping college students develop the skills and dispositions of a critical thinker, *New Directions For Teaching And Learning*, 80, 69-74. <http://www.old-classes.design4complexity.com/6700-S16/critical-thinking/criticalthinking-Halpern.pdf> adresinden 25.04.2019 tarihinde erişildi.
- Hazer, N. (2011). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eleştirel düşünme yeterlik düzeyleri (Malatya İli Örneği)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Elazığ.
- Kandemir, M.A. (2017). Sınıf ve ilköğretim matematik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilim düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi, *Turkish Studies - International Periodical for them Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12 (6), 453-474, <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.10116>
- Karademir, E & Tezel, Ö . (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (28), 129-145.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartal, T. (2012). İlköğretim fen bilgisi öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (2), 279-297.
- Koç Erdamar, G. & Bangir Alpan, G. (2017). Ortaöğretim öğretmenlerinin öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinin karşılaştırılması, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(1), 93 -117.
- Kolb, A.Y. & Kolb, D. A. (2005). Learning styles and learning spaces: enhancing experiential learning in higher education. *The Academy of Management Learning and Education*. 4 (2), 193-212.
- Kökdemir, D. (2003). *Belirsizlik durumlarında karar verme ve problem çözüme*, (Yayımlanmamış doktora tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Kutluca, A.Y., Yılmaz, A. & İbiş, E. (2018). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(6), 2045-2055. doi:10.24106/kefdergi.2309

- Kuvaç, M. & Koç, I. (2014). Fen bilgisi öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri: İstanbul Üniversitesi örneği. *Turkish Journal of Education*, 3(2), 46-59.
- Küçük, D. P. & Uzun, Y. B. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 327-345.
- MEB (2018). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. sınıflar), Ankara. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=354> adresinden 15.04.2019 tarihinde erişildi.
- Ozan, C., Karabacak, N., Kızıldaş, E. & Küçükoğlu, A. (2017). Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile öğrenme yaklaşımları tercihleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1818-1843.
- Özdemir, M. (2011). *Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*, (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Özdemir, N. & Kesten, A. (2012). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve bazı demografik değişkenlerle ilişkisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 361-377.
- Özdemir, N., Kesten, A. & Işkın, P. (2017). The effect of teacher training on the learning styles of prospective teachers of social studies, *Universal Journal of Educational Research*, 5(3), 396-407. DOI: 10.13189/ujer.2017.050312
- Şenlik, N. Z., Balkan, Ö. & Aycan, Ş. (2011). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerileri, Muğla Üniversitesi örneği. *Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 7(1), 67-76.
- Tuna, S. (2008). Resim-iş öğretmenliği öğrencilerinin öğrenme stilleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(7), 252-261.
- Tural, A., & Seçgin, F. (2012). Sosyal bilgiler ile fen ve teknoloji öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri üzerine bir araştırma. *E-uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 63-77.
- Turan, İ. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin coğrafya dersine yönelik tutumlarına ve akademik başarıları üzerine etkileri, *NWSA-Education Sciences*, 10(1), 1-16.
- Tümkaya, S. (2011). Fen bilimleri öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve öğrenme stillerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (3), 215-234.
- Türnüklü, E. B. & Yeşildere, S. (2005). Türkiye'den bir profil: 11-13 yaş grubu matematik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilim ve becerileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38 (2), 167-185.

Uygun, K., Avaroğulları, M. & Oran, M. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi, *Turkish Studies, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(21), 417-436. Doi:: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11296>

Ünal, K., Dilbaz Alkan, G., Özdemir, F.B. & Çakır, Ö. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stil ve stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Mersin Üniversitesi örneği), *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 56-76.

Yenice, N. (2012). A review on learning styles and critically thinking disposition of pre-service science teachers in terms of miscellaneous variables. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 13(2), 1-31.

http1-Sosyal Bilgiler öğretmenliği lisans programı.
https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-OgretmenYetistirme-Lisans-/Sosyal_Bilgileri_Ogretmenligi_Lisans_Programi09042019.pdf
adresinden 15.04.2019 tarihinde erişildi.

Extended Abstract

Purpose and significance of the study

Learning and thinking are two concepts that support and complement each other. It is expected that knowing the ways of thinking and learning and the factors that affect them will facilitate the effective learning and thinking process. From this point of view, the critical thinking concept, which is one of the high-level thinking styles that are expected to be gained by individuals in the education process and learning styles which include the methods preferred by individuals in the process of receiving and processing information, constitutes the main subject of this research. Determining the critical thinking tendencies and learning styles of teachers and prospective teachers who will teach their students to learn and gain effective thinking skills is important in terms of revealing instructional qualities. For this purpose, in this study, it was aimed to determine the relationship between learning styles and critical thinking disposition of Social Studies teacher candidates. Within the scope of this main aim, the following research questions were searched for:

1. Is there a relationship between learning styles and critical thinking levels of prospective social studies teachers?
2. What is the distribution of social studies teacher candidates according to their dominant learning styles?

3. Do social studies teacher candidates' critical thinking disposition levels differ significantly according to gender and grade level variables?
4. Do the learning styles of social studies prospective teachers show a significant difference in terms of gender and grade level variables?

Method

The study is a descriptive research designed as a relational survey method. The population of the research is composed of Social Studies teacher candidates studying at Muğla Sıtkı Koçman University in 2018-2019 academic year. The sample of the study consists of 111 social studies teacher candidates who are in the first and fourth grade selected by appropriate sampling method according to the purpose of the study. In the study, "Kolb Learning Style Inventory-III", which was developed by Kolb and adapted into Turkish by Evin Gencil (2007) and "California Critical Thinking Trends Scale" developed by Giancarlo in 1998 and adapted to Turkish by Kökdemir (2003) was used.

Findings and Discussion

Within the scope of the research, no significant relationship was found between the learning styles and critical thinking dispositions of Social Studies teacher candidates. According to the results of the study, it was determined that general critical thinking tendency scores of the pre-service social studies teacher candidates were highly above the average critical thinking tendency which can be considered as high.

The sub-dimensions in which Social Studies teacher candidates had the highest average score in the scale of critical thinking tendencies were open-mindedness, analyticity and curiosity respectively. There was no significant difference between general critical thinking disposition levels and sub-dimension scores of social studies teacher candidates according to gender and grade levels. Critical thinking disposition levels were higher in the first and second grades, while critical thinking tendency scores decreased in the third and fourth grades. The reason for this result due to the fact that active learning activities are not widely used. Also there are too many theoretical courses rather than practice-based courses in teacher education program.

It is seen that social studies teacher candidates have the most discriminating and assimilating and least accommodating learning styles respectively. According to this result, it is understood that pre-service teachers of social studies have less adopted features like

imagination, curiosity and entrepreneurship. However, it can be said that they are willing to learn and practice through trial and error and have abstract comprehension ability.

There was no statistically significant difference between the learning styles of social studies teacher candidates depending on gender variable. It is seen that both male and female candidates have a similar learning style that distinguishing and assimilating. There was no statistically significant difference between the learning styles of teacher candidates and the grade level variable. However, there was a change in the number of candidates' discriminating and assimilating learning styles according to grade.

Conclusion and Suggestions

According to the obtained results, it is seen that Social Studies teacher candidates have different learning styles and critical tendency levels. In addition, it is concluded that the total tendency of the critical thinking tendency scores of the social studies teacher candidates is not at the desired level and that these tendencies should be supported more during the undergraduate education. Therefore, in order to increase the mean score of critical thinking dispositions of prospective teachers, it is important to provide more practical training in the faculties of education focusing on developing students' critical thinking, research and inquiry skills.